

21.1.2021

Asia Vastine hallituksen esityksestä eduskunnalle kirkkolain muuttamisesta, HE 243/2020 vp, annettuihin asiantuntijalausuntoihin

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Kuulemistilaisuudessa 14.1.2021 esitettyihin asiantuntijalausuntoihin kirkkohallitus toteaa seuraavan:

Sähköinen kokousmenettely

Professori Mäenpää toteaa kirjallisessa lausunnossaan viitaten ehdotettuihin kirkkolain 7 luvun 3 ja 4 §:ään, että selvyiden vuoksi saattaisi olla paikallaan lisätä 3 §:ään täsmennys. Täsmennyksestä tulisi käydä ilmi, että varsinaiseen kokoukseen voi osallistua myös sähköisesti. Ehdotetut kirkkolain 7 luvun 3 § ja 4 §:n 1 momentti vastaavat kuntalain (410/2015) 98, 99 ja 103 §:ää. Eittämättä Mäenpään ehdotus selkeyttäisi asiaa. Tulkinta kuntalain 103 §:n 3 momentin osalta, joka vastaa sanamuodoltaan ehdotettua kirkkolain 7 luvun 4 §:n 1 momenttia, on kuitenkin melko vakiintunut. Kuntalakia koskevassa hallituksen esityksessä todetaan säännöksen osalta, että henkilö katsottaisiin läsnä olevaksi, kun hän kokouksessa ottaa osaa asian käsittelyyn joko paikalla olevana tai osallistumalla kokoukseen sähköisesti (HE 268/2014 vp, s. 212).

Kirkkohallituksen tarkoituksena on ohjeistaa seurakuntia säännösten soveltamisessa. Tarkempaa sääntelyä voidaan ottaa myös toimielimiä ohjaaviin sisäisiin hallinnollisiin määräyksiin kuten työjärjestyksiin tai ohje- tai johtosäätöihin.

Sähköinen kokouskutsu

Professori Mäenpää viittaa sähköisen kokouskutsun osalta esityksen perusteluihin ja toteaa, että asiasta olisi perusteltua säätää laissa viitaten kuntalain 94 §:n 4 momenttiin.

Sinänsä on todettava, että sähköinen kokouskutsu ei liity sähköiseen kokoukseen, vaikka asia onkin esityksen perusteluissa nostettu esille. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että kirkkolaki sisältää hyvin yksityiskohtaista sääntelyä (PeVL 4/2020 vp, s. 2). Siten rajanveto sen suhteen, milloin sääntelyn on tarkoituksenmukaista sisällyttää kirkkolakiin ja milloin asiasta on mahdollista säätää tai määrätä muulla, hallinnon sisäisellä sääntelyllä, on ongelmallista hahmottaa. Tulkinnanvaraista on, onko kokouksen koollekutsumisen tapaa pidettävä sellaisena päätösvalan perusteita koskevana sääntelynä, että siitä on säädettävä laissa.

Nykyisen kirkkolain 17 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan muun muassa hiippakuntavaltuuston koolle kutumisesta määrätään tarkemmin hiippakuntavaltuuston hyväksymässä työjärjestyksessä. Käytäntönä onkin ollut, että kirkkovaltuustojen, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen työjärjestyksissä määrätään kokousten koollekutsumistavasta. Asianhallintajärjestelmien as-

teittaisten käyttöönottojen myötä työjärjestyksissä on mahdollistettu myös sähköiset koolle-kutsumistavat. Esimerkiksi kirkkohallituksen työjärjestyksen 26 §:n mukaan kokouskutsu ja esityslista voidaan toimittaa täysistunnon ja virastokollegion jäsenille sekä läsnäolo- ja puheoi-keutetuille myös sähköisesti. Kirkkojärjestyksen (1055/1993) 8 luvun 5 §:n 2 momentin mu-kaan kokouskutsu asialuetteloineen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäse-nille viimeistään viikkoa ennen kokousta. Kirkkojärjestyksen 9 luvun 1 §:n 2 momentissa puo-lestaan säädetään, että kirkkoneuvoston kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkoneu-voston päättämällä tavalla.

Tietoturvallisuus ja salassapito

Professori Mäenpää toteaa lausunnossaan, ettei julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) tietoturvallisuutta koskevat säännökset tule sovellettavaksi kirkon hallinnossa ja että kirkkolaki ei asiaan liittyvää sääntelyä juurikaan sisälly. Tältä osin mainittakoon, että kirkkolain uudelleenkirjoitusvaiheessa kirkkolakiehdotukseen on lisätty säännös, jolla tiedonhallintalaki on tarkoitus omaksua osittain myös kirkon viranomaisissa so-vellettavaksi. Esityksen mukaan muun muassa tiedonhallintalain 4 luku, jossa säädetään tieto-turvallisuudesta, koskisi jatkossa myös kirkkoa.

Kirkkolain 16 luvun 11 §:n nojalla kirkkohallitus on antanut kirkon viranomaisia sitovat asia-kirjat Kirkon tietoturvapoliittikka ja Kirkon yleiset tietoturvamääräykset, jotka ovat tulleet voimaan vuoden alusta 2020. Asiakirjat noudattelevat valtionhallinnon vastaavia määräyksiä. Tavoitteena on tarkistaa, onko määräyksiä tarpeen päivittää sähköisten kokousten myötä.

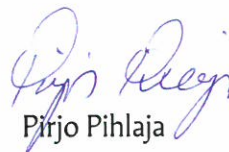
Kirkkohallituksella ei ole muuta huomautettavaa asiantuntijalausuntoihin. Edellä mainittuihin seikkoihin ja oikeusministeriön lausuntoon viitaten, kirkkohallitus toivoo, että hallituksen esi-tys olisi mahdollista hyväksyä ehdotetulla tavalla. Ehdotetut säännökset on tarkoitettu väliai-kaisiksi, koska kirkkolainsäädännön kokonaisuudistus on sen uudelleenkirjoittamisvaiheessa vireillä kirkolliskokouksessa. Uudelleenkirjoitusvaiheessa on mahdollisuus tarkentaa asiantun-tijalausunnoissa esiin nostettuja säännöksiä.

Kansliapäällikkö

Pekka Huokuna

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja